Tenslotte hoop ik, dat de bladen, die deze legende gepropageerd hebben, ook het bovenstaande aan hun lezers zullen voorleggen en dat wij van weerszijden niets zullen nalaten wat de waarheid en den vrede kan bevorderen.

's Gr. J. M. S.

---

[1]) Vergelijk wat onzerzijds hierover is geschreven, en onbeantwoord gebleven is, tenzij men een vraag, die in de ruimte blijft hangen, antwoord noemen wil. — Red.

[2]) Wij „helpen" ds Spier het „hopen"; maar, gezien de resultaten van vroegere bespreking van ingebrachte bezwaren, vreezen we zeer. Nauwelijks hebben enkele polemisten op één punt den strijd verloren, of ze beginnen met een andere klacht. Van weerlegging, ook al wordt het vuur na aan de schenen gelegd, nemen ze geen nota. — Red.

GEREFORMEERDE VROUWENVEREENIGINGEN.

We willen nog eens wijzen op onze Gereformeerde Vrouwenvereenigingen. Officiëele gegevens geven dit beeld:

Doel. Het doel van de Gereformeerde Vrouwenvereenigingen is:

Door bespreking van allerlei onderwerpen kennis en inzicht te vermeerderen in de werken Gods uit Schrift en Historie en daarnaast, naar eigen plaatselijke omstandigheden practisch werk te verrichten.

Werkwijze. Behandeld worden: onderwerpen van godsdienstigen en kerkelijken aard, alsook de voornaamste sociale en opvoedkundige vraagstukken, en wel door middel van inleidingen en/of Bijbelbesprekingen.

Voorts wordt practisch werk in de gemeente verricht, door, waar noodig, geestelijken en moreelen steun te bieden en daadwerkelijke diensten te verrichten.

Bestaansrecht der Vereenigingen. Het is in dezen tijd noodzakelijk, dat ook door de Gereformeerde vrouwen het beginsel méér gekend, beleden en beleefd wordt, opdat daardoor een sterke opbouwende invloed uitga op het gezin en de gemeente.

Lidmaatschap. Iedere Gereformeerde vrouw kan lid zijn, gehuwd of ongehuwd.

Werkzaamheden. De Bond bevordert het onderling contact tusschen de vereenigingen en geeft leiding aan haar werk, o.a. door middel van het Orgaan van den Bond, bevattende leidraden en andere richtlijnen.

Grondslag. De grondslag van den Bond is: Gods onfeilbaar Woord naar de opvatting van de Belijdenisschriften der Gereformeerde Kerken in Nederland.

Toetreding. Bij voorgenomen toetreding tot den Bond zende men statuten en huishoudelijk reglement der vereeniging ter goedkeuring aan de Secretaresse van den Bond, waarna men, als bewijs van lidmaatschap de statuten en het huishoudelijk reglement van den Bond ontvangt.

Finantiën. De Vereenigingscontributie wordt door het bestuur daarvan vastgesteld en zal gewoonlijk moeten variëeren tusschen f 0.20 en f 0.30 per maand per lid. Dit hangt o.m. af van het aantal vergaderingen.

De contributie van den Bond bedraagt f 0.25 per lid van een vereeniging per jaar.

De kosten bij toetreding zijn f 1.—.

Het abonnementsgeld voor het orgaan, dat maandelijks verschijnt, bedraagt f 0.60 per jaar voor leden van aangesloten vereenigingen; overigens f 1.— per jaar.

Toelichting. Uitgebreidere inlichtingen verstrekt de door den Bond uitgegeven brochure „WAAROM GEREFORMEERDE VROUWENVEREENIGINGEN?" welke op aanvraag gaarne door de Propagandiste van den Bond gratis wordt toegezonden.

Inlichtingen betreffende het oprichten van Vereenigingen worden door de Propagandiste verstrekt.

Inlichtingen aan bestaande vereenigingen verstrekt de Secretaresse.

Hier volgen de namen der Bestuursleden:

Mevrouw E. M. HEUZEVELDT—v. d. LELIE, Presidente, pastorie Geref. Kerk, Hazerswoude.
Mejuffrouw N. P. VERKADE, 2e Presidente, Burgemeester Knappertlaan 196, Schiedam.
Mevrouw F. M. L. NAWIJN—VAN DIJK, Secretaresse, pastorie Geref. Kerk, Bergum (Fr.).
Mejuffrouw G. J. MOLENDIJK, 2e Secretaresse, Paulusweg 14, Hendrik-Ido-Ambacht.
Mevrouw H. KUIPERS—RIETBERG, Penningmeesteresse, Willinkstraat 8, Winterswijk.
Mevrouw A. MODDERAAR—WOLDRING, 2e Penningmeesteresse, D. Huizingastr. 1, Groningen.
Mejuffrouw A. W. BOS, Algemeen Adj. (Propagandiste), Delfgaauwstraat 21b, Rotterdam.

Twee uitgaven vragen de aandacht. Allereerst een brochure (2e druk) van Mevr. A. Visser—de Jong: „Waarom Gereformeerde Vrouwenvereenigingen?", en voorts een „Rapport betreffende de methodiek voor de Gereformeerde Vrouwenvereenigingen". Uit eerstgenoemde brochure citeeren we volgende passage:

> Toelichting vraagt echter de verhouding van onzen Bond tot den Nederlandschen Christen-Vrouwen Bond.
>
> We vertrouwen, dat na het bovenstaande ieder op de hoogte is met ons werk en streven: het is echter noodig voor een juist oordeel ook te bezien oprichting, doel en werkwijze van den Ned. Chr. Vrouwenbond.
>
> Toen deze Bond werd opgericht in 1919, bestonden hiervoor twee redenen. In de eerste plaats was deze oprichting vrucht van het Tweede Christ. Sociaal Congres.
>
> Maar de behoefte aan aaneensluiting was reeds eerder gevoeld, n.l. in de revolutiedagen van '18. Toen moest de christenvrouw het aanzien, dat de socialistische vrouwen tot de tanden gewapend waren en ook de Roomsch-Katholieke vrouwen goed georganiseerd waren.
>
> Uit de leemte, toen beseft, is de Ned. Chr. Vrouwenbond ontstaan.
>
> Wat wil deze Bond?
>
> Volgens art. 3 van de Statuten stelt de vereeniging zich op den grondslag, dat Christus' Koningschap alom moet worden erkend en de oplossing der maatschappelijke vraagstukken bij het licht van de Heilige Schrift als Gods Woord moet worden gezocht.
>
> De Bond stelt zich ten doel, de vrouw meer bewust te maken van haar roeping, en haar door voorlichting beter toe te rusten tot haar taak; en telkens wanneer het noodig blijkt, op te treden naar buiten, ter verdediging en bevestiging van de christelijke grondslagen van ons volksbestaan (art. 4.).
>
> De middelen daartoe zijn:
> Uitgeven van een orgaan;
> het houden van lezingen en cursussen;
> het beleggen van vergaderingen;
> het vormen en leiding geven aan speciale studiekringen;
> uitgeven van brochures;
> inlichtingen geven inzake beroepskeuze;
> het zenden van adressen aan de Regeering en officiëele personen.
>
> Deze Bond wenscht dus een band tusschen christenvrouwen en verlangt, dat allen elkaar de hand zullen reiken over politieke en kerkelijke muren heen, om in de groote kwesties die geloof en zeden raken, als een eenheid te kunnen optreden.
>
> Nu is door velen ook uit den Ned. Chr. Vrouwenbond zelf, de vraag gedaan: „Waar we in ons land al hebben een bond voor alle christenvrouwen, waarom organiseert zich nu toch apart de Gereformeerde vrouw?"
>
> Ons antwoord is: Met al het respect, dat we hebben voor den veelzijdigen arbeid van den Chr. Vrouwenbond, blijft er toch voor de Gereformeerde vrouw, die principiëele voorlichting wenscht betreffende haar eigen beginselen op elk terrein, voornamelijk wat de Kerk aangaat, een tekort.
>
> Uit hetgeen zooeven gezegd is over doel en werkwijze van den Ned. Chr. Vrouwenbond, zal ieder gebleken zijn, dat laatstgenoemde organisatie een geheel andere is dan onze Gereformeerde Vrouwenvereenigingen.
>
> En daar ligt voor ons nu o.a. het bestaansrecht in.
>
> Want, wilde de Gereformeerde vrouw zich apart organiseeren, om dan toch hetzelfde werk te doen als de reeds bestaande Christen-Vrouwenbond, dan pas zou haar streven verkeerd genoemd kunnen worden.
>
> Dan zou oprichting van een Gereformeerden Vrouwenbond scheuring zijn (hetgeen nu, naar onze overtuiging ten onrechte door sommigen is opgemerkt) op het terrein, waar alle christenvrouwen samen kunnen werken.
>
> Maar om nu die samenwerking met vrouwen van alle gezindten mogelijk te maken, moet de N.C.V.B. zijn terrein beperken. Deze Bond beweegt zich dan ook hoofdzakelijk op maatschappelijk en sociaal gebied.
>
> En daarom blijft er voor de Gereformeerde vrouw, die de specifiek Gereformeerde beginselen wil leeren verstaan, dat tekort.

We zijn 't hiermee van harte eens.

Ik las onlangs een stuk, waarin iemand de A.-R. Partij vergeleek met de stoottroepen in het leger, doch de C.-H. Partij met de achterhoede, die toch óók noodzakelijk is in de organisatie. Ik heb toen ik dat las, gedacht: het zou een aardige vergelijking zijn indien aan één voorwaarde voldaan was: dat n.l. gelijke leiding werd erkend. Stoottroepen en achterhoede moeten onder één opperbevel staan, voor hetzelfde gezag bukken. Naar mijn meening heeft de barthiaansche theologie der christelijk-historische leiding van die der A.-R. Partij veelszins de facto vervreemd.

Datzelfde zou men ook moeten zeggen van den Christelijken Vrouwenbond. De verhouding van stoottroepen en achterhoede kan geen beeld geven voor de relatie der beide bonden. Het komt, vooral in dezen tijd, op principiëel-zuivere leiding aan. Juist daarom beveel ik den Gereformeerden Vrouwenbond in de belangstelling van onze vrouwen — en natuurlijk ook van haar hoofden: de mannen! — aan.

K. S.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Toch niet in orde.

Nog een keer kom ik op dien brief terug, waarover ik in mijn vorig artikeltje ook reeds schreef.

Het lijkt mij toe, dat onze soldaten er recht op hebben, dat wij volle aandacht schenken aan wat er, in deze moeilijke tijden, bij hen leeft; en de openhartigheid, waarmee deze brief geschreven werd, geeft zoo'n klaren kijk op wat er in dat soldatenhart omgaat.

En nu sta voorop, dat ik veel dingen heel goed begrijpen kan; zelfs, dat ik wil toegeven, dat ik, in diezelfde omstandigheden verkeerende, misschien geen haar beter zou zijn.

Van een „uit de hoogte veroordeelen" is dus geen sprake.

Maar dat neemt niet weg, dat er in dat schrijven toch, in het algemeen, iets openbaar wordt, dat niet in orde is.

Ik wil eens enkele aanhalingen hier neerschrijven: „Daar komt dan bij (zoo schrijft deze broeder) de dienst. Niemand onzer vraagt om beklaagd te worden. Ik allerminst. Maar dit kunt u van mij gelooven: liever morgen aan het vechten, dan dit wachten, dit ellendige nietsdoen!

Ik word soms razend, als ik burgers hoor zeggen (in den trein of in het hotel): „wat hebben die mannen een bruin leventje. Eten, veel drinken, veel slapen en dan aan het eind van de maand dan nog een behoorlijk salaris ontvangen."

Wie kan er aan mijn gezicht zien, hoe ik naar mijn gezin verlang, naar mijn werk?" —

Kijk, hoezeer ik mij zulk een mentaliteit begrijpen kan, daar blijkt toch duidelijk uit, dat er iets niet in orde is.

In de eerste plaats wil ik daarvan zeggen: „Beste broeders militairen, gij wilt gaarne (en gij hebt daar recht op) dat wij trachten uw uitingen, uw gedragingen te begrijpen, door ons in te leven in uw omstandigheden.

Maar — dan moet gijzelf ook beginnen met datzelfde te doen tegenover anderen.

Gij weet toch ook heel goed, dat er in de burgermaatschappij honderden scharrelaars zijn, die de gansche week moeten zwoegen en met al dat zwoegen nauwelijks den mond kunnen openhouden; die, als ze op reis zijn voor zaken, zich amper de weelde kunnen veroorloven van een kop koffie in een goedkoop restaurantje bij een van huis meegebrachten boterham?

Kunt gij dan niet begrijpen, dat zulke menschen (laat het op zichzelf genomen dwaas zijn) wel eens met eenige jaloezie naar u, als onderofficieren vooral, kijken en zeggen: „Sjonges, wat hebben die kerels het toch goed?"

Dat is toch zoo'n wonder niet en in plaats van razend te worden zoudt ge beter doen met even de schouders op te halen en te denken: „och, jullie weet niet beter".

Maar dat is het ergste niet.

De ondertoon, die ik in dat pas geciteerde gedeelte beluister, is die van het niet eenswillend zijn met de leiding des Heeren en van ondankbaarheid tegenover Hem, onzen God.

„Liever morgen aan het vechten, dan dit wachten". Welzeker; maar de Heere moest u morgen maar eens zetten in de voorste linie als, onder het knetteren van de mitrailleurs, de aanval gecommandeerd werd, òf, midden in de uitéénspringende bommen, die bij een luchtaanval om u heen werden gestrooid. Ik stel mij voor, dat u dan wel eens anders zou denken en zeggen: „wat een dwaas was ik toen met zoo te denken en te spreken".

Waarlijk, het leven dat gij hebt is niet prettig; dwaas is, wie daar anders over oordeelt; maar het kon honderdmaal erger zijn. En dat gij daar nu geen oog voor hebt en dat gij daar niet dankbaar voor zijt en dat gij niet in volle eenswillendheid buigt onder wat God u oplegt, wat Hij (naar recht) duizendmaal erger zou kunnen maken, dat is zonde; zonde is het, dat gij door uw ondoordachte: „Liever morgen aan het vechten, dan dit wachten", krachteloos dreigt te maken het gebed, dat Gods volk opzendt om bewaring bij den vrede, waarbij het niet het minst denkt aan de ellende, die oorlog juist voor onze soldaten beteekenen zou.

Hier is openbaar gebrek aan onderwerping en daardoor gebrek aan dankbaarheid voor het goede, dat de Heere ons nog laat behouden.

Datzelfde zie ik heel den brief door.

„Ik wàlg van iederen Maandag snert, Dinsdag rats, Woensdag haché, enz.; 's morgens kuch met een vies kluitje margarine, ik wàlg er van."

„Man, je moest het gevoel eens meemaken per gratie 4 dagen per 31 in je eigen huis te mogen slapen, bij je eigen vrouw, je eigen kinderen, je eigen sigaar aan je eigen aschbakje te mogen kloppen, uit een kopje thee te drinken, aan een gedekte tafel te eten!

Bij alles te denken: „nog 2 maal en dan ben ik weer weg."

Het is toch alles van mij, het behoort toch aan mij, ik heb het toch zèlf met eigen handen gebouwd!! En dan per gratie (een gunst nota bene!!) 2 dagen thuis te mógen zijn. Zooals een moordenaar in de gevangenis 's Zondags 'n kwartier langer mag „luchten". Ik weet wel, het kàn niet anders. Maar gemakkelijk dit?"

Mijn antwoord hierop is dit:

„Zijn wij dan waarlijk, als de Heere ons tégen komt, onmiddellijk vergeten, dat wij àlles, àlles verbeurd hebben?

Moeten wij dan eerst van gebrek bijna omkomen eer wij leeren danken voor rats en kuch en haché en margarine; moeten wij dan eerst maanden aan één ergens in een loopgraaf liggen met elk oogenblik den dood voor oogen, eer wij er dankbaar voor kunnen zijn, dat wij toch nog elke 14 dagen 2 dagen in eigen huis bij vrouw en kinderen mogen zijn? Gij weet toch ook wel, broeder, dat het de Heere is. Die deze dingen alzoo leidt en gevoelt ge dan niet, dat uw houding getuigt van opstandigheid en ondankbaarheid, waarvoor ge geen ver-